

ՓՐԿՉԻՆ ԾՆՈՒՆԴԸ

«Ձի ծնաւ ձեզ այսօք Փրկիչ, ու է
Օծեալ Տէր, ի խաղաքի Գաւթի
(Ակ. Բ. 11)

Պատմական մեծ եղելութիւններն ու շարժումները և անսնց մզիչ ոյժը հանդիպացող, անսնց ծրագիրը և ուղղութիւն առողջ մեծ գէմքերը անցածագելի ազրիւր դարձած են ներշնչումի ու անհշումի նիւթ մատակարարած մեծ խարիսխներուն և հեղինակներուն Անսնց մասին շատ բան գրաւած ու խօսուած է դարերու տարածքին և սակայն անսնք, անսպաս հանքերուն նման, կարծես դեռ միշտ նորութիւն մը ունին, պատգամ մը ունին մեզի հաղորդելիք:

Մեծ ժարդոց — մաքի և հոգիի տիտաններուն — գործերն ու խօսքերը անման են, բառաւած է իրաւամբ, այսինքն՝ չեն հիննաց: Առաւել ևս ճշմարիս է այս հասաւառումը Առաւածարդույն պարագային:

Պատմական եղելութիւններուն մեծագոյնն է անվարան Շնունդը մեր Տիրոջ, ուրիշ խօսքով՝ Աստուածայայանութիւնը, ինչպէս կը հոչէ զայն մեր եկեղեցւոյ Տօնացոյցը: Անկէ սկիզբ առաւ մեր առարիթիւը: Ու մեծագոյնը՝ աշխարհի վրայ մարմար շրջագ մարդկուուն եղած է նոյն ինքն Քրիստոն՝ կատարեալ, մարդ-Աստուածը: Անով հաստատուեցաւ ճշմարիս ու ամենչն կատարեալ կրօնը:

Ահա թէ ինչու չենք վարանիր, Ս. Մննդկան տօնին առթիւ, Բուղթին յանձննելու մեր մաքի գրան յամեցող քանի մը հպանցիկ խոներ, առանց հիւեւ ըլլալու կամ ծամուած ու աֆան խօսք ծախելու վախին:

Երբ, Մննդեան խոր ու խորիքաւոր գիշերին, հրեշտակներ պարզ ու հաւատաւոր հովիւներու կ'աւետէին Շնունդը Քրիստոսի, Փրկիչ մակդիրով է որ կ'որակն զլիյն: «Ձի ծնաւ ձեզ այսօք Փրկիչ, որ է Օծեալ Տէր, ի քաղաքի Գաւթի» (Ակ. Բ. 11): Ու ինքնարերար կը ծագի հարցումը. — Ի՞նչն էր որ պիտի Փրկիչ Ան և ինչպէս: Պիտի ըլլալոր արդեսք սովորաբար ըմբռնուած, քաղաքա-

կան իմաստով փրկիչ մը միայն, որոնցմէ շատ էին տեսեր սահող դարերը, և պիտի Փրկիչը Հրեայ ժողովուրդը Հոսովմէացիներու անորդ ու դաժան լուծէն: Պիտի վերաբեր արդեօք կործանած գահը Խորայէլի, Դաւիթիվ կաթողուած Սիոնի բարձունքին: Պիտի ըլլալոր արդեօք ընկերային բարեկարգիչ մը, ու հարուստներուն և եզօններուն ձեռքէն պիտի ազատագրէր լէգէոնները ստրուկներուն և գերիներուն:

Սակայն Քրիստոս փրկիչը պիտի ըլլար մարդոց հոգիներուն ու հիմնադիրը երկինքի բարաւորութեան:

Ու ճիշդ այստեղէն է որ կը բացուի խրամատը ընդմէջ Քրիստոնէութեան և Սովորսականութեան: Ցիսուսի առաքելութեան համամարդկային նկարագիրն է անս որ գոյաթակղութեան քարշը եղած է հոգեւոր արժէքներու նկատմամբ իր չափանիշերը խախտած Աստուծոյ երբեմնի ընտրեալ ժողովուրդուն: Ի՞նչ կ'արծէ, ի գերջոյ, քաղաքական բարեկարգութիւնը, երբ աժգունած ու փառած է հոգին:

Այդ ժողովուրդը մինչև այսօք ալ ոչինչ է փոխած Մեսիայի (ազատաբար) նկատմամբ ունեցած թիւր ու դարաւոր ըմբռնումէն: Փրկիչ մը գալուստը գեն իր կարևոր ու կեդրոսնական տեղը պահած է իրենց հաւատաւորիքներուն մէջ: Մենք ալ կը սպասենք մեր Փրկիչին (Արկրորդ) գալստեան, Բայց ըմբռնումը ի՞նչ ակնքախտարիութիւններ իրարծէ:

Սակայն Փրկիչին գալուստը ոչ մէկ օգուտ կամ նշանակութիւն պիտի ունենայ մեզի համար, եթէ չկարենանք մանուկի մը անեղծ ու անկեղծ հոգինով ընդունիլ մանկացեալ Աստուածուրդին մեր սրաերուն մէջ, առանց նշոն գնառող հրահներուն և իմաստութիւն որոնող հեթանոսներու մեծամութեան: Սթէ մանաւանդ զզզանք միջքին ճնշումն ու ապականութիւնը մեր սրաերուն ու անկէ ազատագրուելու, ձեր քաղաքաւելու կարիքը: Իրոնական մեր ներսիդին: Այսն ատեն է միայն որ պիտի կորենանք մեր հոգիներու ազատարարն ու Փրկիչը ողջունել բեթղեհէմի անշառք մոռըին մէջ ծնող հրաշք - մանկան մէջ:

Գէմբրդ Ս. Ճիշդիչիջեան